

Posudek oponenta doktorské disertační práce

Kandidát : *Mgr. Věra Kalinová*

Název práce:

Využití skupinové canisterapie v dětském věku – integrační canisterapeutické tábory

Školitel: *Prof. MUDr. Miloš Velemínský, CSc.*

Oponent: *Prof. MUDr. Miron Šramka, DrSc.*

Aktuálnost zvolené problematiky

Problematiku, kterou studentka zvolila – problematiku canisterapie považuji za velmi aktuální téma. Canisterapie je v České republice již několik let populárním tématem zejména mezi kynology a pracovníky pomáhajících profesí. Množství odborných publikací nebo vědeckých statí je však stále mizivé. Výsledky canisterapie podložené vědeckým výzkumem jsou velmi potřebné jako informační zdroj a zejména jako podklad pro zařazení canisterapie mezi uznávané podpůrné léčebné metody a vytvoření metodických postupů pro canisterapeutickou práci.

Stanovené cíle doktorské disertační práce (splnění cílů)

Studentka provedla výzkum v průběhu letního integračního canisterapeutického tábora ZSF JU v roce 2004 a 2005. Výzkum byl zaměřen na zjištění změn u dětí v průběhu tábora, a to zejména vlivem praktikované canisterapie. Výsledky zpracovala autorka podle sledovaných oblastí (jemná motorika, verbální komunikace, momentální nálada, vztah ke psům), které zároveň porovnávala v jednotlivých letech tábora. Individuálně zjišťované a sledované oblasti pak zpracovala ve vazbě na typ postižení dítěte a následně porovnávala s kontrolní skupinou dětí zdravých.

Cíle práce nebyly zaměřeny pouze na výzkum, ale také na využití zpracovaných výsledků pro další rozvoj canisterapie praktikované na letních integračních táborech. V diskusi studentka navrhla evaluační metodu pro příští ročník tábora, zpracovala obecný návrh cílů canisterapie praktikované u dětí s daným typem postižení, navrhla konkrétní canisterapeutické aktivity vhodné dosažení stanovených cílů a vhodných pro rozvoj dětí s určitým typem postižení.

Cíle práce byly naplněny.

Nové poznatky, které byly dosaženy v doktorské disertační práci:

Nové poznatky vyplývají zejména z komplexního zpracování problematiky letních integračních canisterapeutických táborů. Přínos tábora byl nově prokázán u opakované účasti dítěte na táboře a zároveň bylo prokázáno, že výsledky nejsou ovlivněny účastí dítěte na konkrétním táboře (ročníku tábora). Oproti předchozím ročníkům tábora byl výzkum rozšířen o zjištění zejména v oblasti vztahu ke psům a u dětí s mentálním, smyslovým postižením a psychosomatickým onemocněním také o změnu verbální komunikace, jemné motoriky a emočního ladění.

Nové zjištění hovoří o tom, že ve skupinách dětí s postižením, kde byl proveden opakovaný výzkum, byly pozitivní změny sledovány opakovaně. U kontrolní skupiny dětí zdravých však při opakované účasti již ke změně (v oblastech jemné motoriky, verbální komunikace a strachu ze psů) nedošlo, změny byly zjištěny pouze u emočního ladění.

Výsledky potvrdily pozitivní přínosy intenzivně praktikované canisterapie na krátkodobém pobytu (dva týdny) jak u dětí s postižením, tak u dětí zdravých. Nejvýznamnějším zjištěním byly přínosy v oblasti verbální komunikace u dětí se sluchovým postižením.

Přínos pro další rozvoj vědního oboru:

Jako velmi pozitivní shledávám komplexní zpracování problematiky letních integračních canisterapeutických táborů. Vedle praktických informací bylo velmi přínosné zjišťování výsledků intenzivně praktikované canisterapie v krátkých časových intervalech, pozorování dětí při aktivitách, které nebyly spojeny s kontaktem se psem a zpracování ve vazbě na typ postižení dítěte. Takový výzkum je v oblasti ojedinělý a zároveň velmi podnětný. Výsledky pak mohou vést k dalším výzkumům zaměřeným na ověřování výsledků u širšího vzorku dětí.

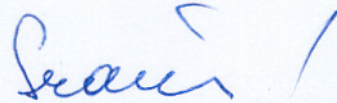
Zároveň byl zpracován návrh cílů praktikované canisterapie u jednotlivých skupin dětí. Tyto cíle jsou pak navrženy jako stěžejní oblasti ke sledování v navazujících výzkumech.

Připomínky ani otázky nemám.

ZÁVĚR:

Doporučuji k obhajobě a po úspěšné obhajobě doporučuji Vědecké radě Fakulty zdravotně sociální Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích aby kandidátce Mgr. Vieře Kalinové udělila titul **PhD** ve vědním oboru prevence, náprava a terapie zdravotní a sociální problematiky dětí a mládeže P - 5345 –specializace ve zdravotnictví.

V Bratislavě 1.9.2006

Prof. MUDr. Miron Šramka, DrSc.
přednosta

Klinika stereotaktické radiochirurgie
VŠZaSP sv. Alžbety v Bratislavě
šéfredaktor časopisu Pes a mačka

VYSOKÁ ŠKOLA ZDRAVOTNÍCTVA A SOCIÁLNEJ PRÁCE
sv. ALŽBETY, n.o. A ONKOLOGICKÝ ÚSTAV sv. ALŽBETY

Klinika stereotaktickej rádi chirurgie

PREDNOSTA: Prof. MUDr. Miron ŠRAMKA, DrSc.

812 50 Bratislava, Heydukova 10

Posudek oponenta doktorské disertační práce

Kandidát : Mgr. Věra Kalinová

Název práce:“ Využití skupinové canisterapie v dětském věku - integrační canisterapeutické tábory“

Školitel: Prof.MUDr. Miloš Velemínský, CSc

Oponent: Prof.RNDr. Zdeněk Veselovský DrSc

Rozsah a obsah doktorské práce: 143 stránek, 38 doprovodných tabulek.

Práce se dělí na úvod a 11 kapitol: 1) Současný stav . terminologie v zooterapii, využití psa ve zdravotně sociální práci, historie, základní pravidla a metody, sociální účinky, dětský školní věk a specifické potřeby u jednotlivých kategorií, teoretický popis použitých metod, 2) cíle práce, 3) metodika výzkumu, 4) dvoudvouvýsledky výzkumu, 5) diskuse, 6) závěr, 7) doporučení pro praxi, 8) seznam použitých zdrojů = použitá literatura, 9) klíčová slova, 10)seznam zkratek, 11)přílohy.

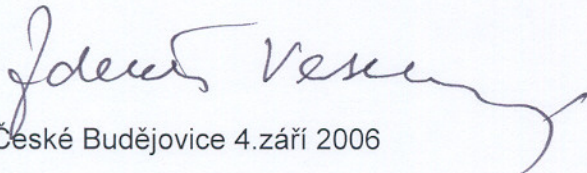
Zvolená problematika je velmi aktuální a seznamuje s oborem, který byl u nás dlouho opomíjen i když ve světové odborné literatuře se již 80.letech minulého století běžně prokázalo, že bližší kontakt člověka se živočichy má bezesporu velký sociální, terapeutický, ale i vysoce mravní dopad. Cílem doktorské disertační práce je evaluace dvou VII. a VIII. letních integračních canisterapeutických táborů pořádaných v letech 2004 a 2005 ZSF JU. Výsledky u jednotlivých skupin s hyperkinetickým syndromem, mentálním, zrakovým, sluchovým, tělesným a psychosomatickým postižením, podobně jako u dětí s autistickými rysy svědčí ve své většině o kladném vlivu canisterapie. Velmi kladně hodnotím statistické zpracování výsledků, umožňující průkazné vzájemné srovnávání jednotlivých změn zejména v oblasti verbální komunikace, jemné motoriky, ale i strachu. Doporučoval bych tyto poznatky souborně publikovat v odborných časopisech s větším impaktním faktorem. Nevěřím totiž, že by odborná lékařská veřejnost hledala informaci o tomto oboru v populárních časopisech úrovně a charakteru například Pes přítel člověka a podobně.

Připomínky:

Jako biolog, i přes celoživotní zkušenosti s chováním a evolucí vyšších obratlovců se rozhodně necítím zcela kvalifikovaně hodnotit kvalitu terapeutického procesu. Na druhé straně se jistě díky svému dlouholetému působení v pedagogické, ale i praktické chovatelské mohu vyjádřit k významu použití živočichů k etickému terapeutickému poslání celé problematiky. Díky tomuto poslání se mi zdá obecný úvod časově i rozsahem trochu zjednodušený, omezený spíše současnými domácími prameny a zejména anglosaská literatura je v menšině. Měl jsem v roce 1982 možnost poznat využití psů v nemocnicích pro dlouhodobě nemocné a tělesně postižené zejména v USA. V roce 1983 se při příležitosti 80.narozenin K.Lorenze konalo ve Vídni velké mezinárodní sympozium o záchraně ohrožených živočišných druhů, ale i o hlubší poznání, citových a terapeutických možnostech těsnějšího styku zvířat v životě člověka. Velkou roli ve vztahu člověk a zvíře sehrály i zoologické zahrady, v Praze se od roku 1970 pravidelně pořádaly každoroční kurzy pro slepé děti a díky MUDr. Kuncové i hippoterapie u dětských spastiků. Mnoho let se světová organizace zoologických zahrad WASA ve svých ročenkách a časopisech kvalifikovaně zabývá významem těchto zařízení pro pedagogickou, ale i terapeutickou činnost. Souhlasím s autorkou, že stejný význam pro canisterapii může sehrát i pes, který nemá platné doklady o své čistokrevnosti. Přesto si jen myslím, že by pro styk s člověkem měly hrát a usnadnit plemena vysloveně přátelská, hravá a podobně. Napadlo mne, jak důležité by se při seznámení dětí se psem by mělo být poučení seznámení s výrazovými prostředky zvířat, což často chybí i dospělým, zejména snobským chovatelům. Nedoporučoval bych k navázání dobrých kontaktů velmi nebezpečnou úpravu drápů. Pes je dokonalým sociálním tvorem, který je schopen samostatného rozhodování i myšlení.

Přestože jsem byl oponentem desítek prací, nelíbí se mi forma použité literatury. Nevím, proč se ne zvolil naprosto v odborných publikacích převážně abecední systém, který je nejen pro autora, ale i pro oponenta mnohem snadnější. Každá položka musí mít pořadové číslo, jméno autora letopočet název práce, stránky. Například u prací č.10, 12,16, 23 a některých dalších chybí jméno autora, nebo tvůrce určité publikace. Číslo 81,82 dopamin do seznamu použité literatury vůbec nepatří spíše by se měl objevit autor učebnice nervové fyziologie, z které autorka určitý pojem vybrala. 83) Streichelzoo znamená v německých zoo výběh, do kterého mohou vstupovat děti a mohou hladit či škrábat krotká domácí zvířata jako jsou kozy, ovce. Proto navrhuji, aby se před publikací seznam literatury upravil.

ZÁVĚREM doporučuji přijmout práci k obhajobě s návrhem na udělení PhD. ve vědním oboru.:

České Budějovice 4.září 2006